

עד שתבדל. לשון גדול שער הוא כדאמר זריש נזיר (דף ג). הריני מכלכל הרי זה נזיר וקאמר בגמרא^א מאי משמע דלכלול לישנא דגדול שער הוא^ב דתניא אמר רבי יהודה סיד כדי לסוד לכלול קטן ואמר גדעה וצת גדעה: **הלכה** בדברי בולן^ג אהחמיר. צפ' מי שמת (צ"ב דף קנ). אמר ר"ג אמר שמואל צדקין לחליה ולמיאוינין לאפוקי מדריז יהודה דאמר עד שרצה השחור על הלצן והתס פסק ככולו דאמר התם ר"ג אמר שמואל וה"ג קאמר הלכה כדברי בולן להחמיר הלכך אינה חולצת עד שמציא שער גדול שצכולן ועד שיהו צ' שערות במקום אחד כרצ אשי ואס יק לה דדיס גדולים כשאר נשים אינה זריכה לצדוק התמתן ולא תמאן משהביאה שמי שערות קטנות ואפי' אחת בגצה ואחת זין קשרי אלצעומיה ור"ת כגז צספר הישר דמשהגיעה לכלל שנותיה לא תמאן בזמן הזה דאע"ג דהיכא דלא צעל פסקינן צפ' יולא דופן (לעיל דף מו). דלא חיישינן שמא נשרו אין אנו בקיאין לצדוק בכל גופה שלא יהו לה שערות דאפי' אחת בגצה ואחת כזריסה וצקשרי אלצעומיה מלצטרפים או גומות גרידא:

תום הראש

עד שתכלכל. לשון גדול שער כדאמרין בריש נזיר הריני מכלכל הרי זה נזיר. ובשבת פרק המוציא תנן ר' יהודה אומר כדי לסוד כלכלו ואמרין בגמרא צדצא וצת צדצא: והלכה כדברי כולם להחמיר. משום דמשתקא לן תמאן הילכתא מחמיר לפסוק כשניה כדלעיל פרק יוצא דופן גבי חצר צורות וגבי סימני בגרות היילכי בשתי שערות קטנות לן תמאן ואינה חולצת עד שיהו גדולות כשיעור הגדול שצכולן וכן נמי אחת בגצה ואחת בקשרי אלצעומיה לא תמאן ואינה חולצת עד שיהו הב' שערות במקום אחד כרב אשי ואם יש לה דין גדולים אין צריך לבדוק התחתון כדרכן דריש פירקין דאי אפשר לבוא העליון עד שיבוא התחתון: דאמרינן הרי ופלגא מגופיה חזיתיה. ותימה ומנא ליה לרבא אנטיגנוס דוקא מצאתו בג' חלוקין או בחלוק אחד שמצאתו בג' ימים אבל במקום אחד אפי' רבנן לא חיישי דכיון דבמקום אחד נמצא אמרינן דופיעם אחת יצא מגופה. וי"ל דמשמע ליה דרבנן לא מפליגי מהתנן הרוואה כתם משמשתא^א משום זוב משמע דאפי' כתם אחד חיישינן:

(א) ז"ל חושבן

מן הסערה. כלומר משער הראש אני משיבך תשובה הרבה נימין בראתי צלדס וכו': על הפך. גובה שעל האצר למטה מן הכרס: אפילו אחס על הפך נו'. אע"ג דאינו במקום אחד: **אחס בגבה**. תחת אותו מקום: זין קשרי אלצעומיה. ואינה מציאה שער עד שמגדיל: **שסכלכל**. לא שמעתי מהו ונראה בעיני שחזרו במס' שבת (עמ'): כדי^א לסוך לכלול ואמרין (שם פ'): מאי לכלול גדעה וצת גדעה ה"ג עד שיהו שס שערות הרבה שיהא לזוף ומלוכש בשער. ואני מלאתי עד שתכלכל צביית שער גדול כפוף ומצולצל ולא ישר צעני: איני יודע מהו. כלומר לא סגיירא לי: **מתני'** צ' **שערות האמורות** בפרה. דקיימא לן צ' שערות שחורות פסולות צה בגמרא דאין מעמידין (ע"ז דף נד). ובמסכת פרה (פ"ב מ"ה): **וצנעיים**. שער לזן דק"ל צת"כ^א מיעוט שערות שמים: והאמורות **כלל מקום**. צמניוק וצמניוקת: לקרוץ. לחח מעט^א: שיהו ניטולס צווג. שיעורא רבה דכולהו^א: **גב'** להחמיר. משנקלרות בצפון לא ממאנת שמא גדולה היא ולענין חליה עד דאיכא שיעורא רבה דכולהו: **מתני'** יהי זו מקולקלת. אינה יודעת פתח נדומה לידע ממי יתחילו י"א יוס שצין נדה לנדה דהא לא ידעה אימת חזאי: **וחושש משום זוב**. אס עברו עליה ג' ימי וצבה משלצשה חלוק זה ומלאה עליו כתם גדול שיעור ג' גריסין ועוד מספקינן להו דילמא כל חדא וחדא צחד יומא חזיא אע"ג דבמקום אחד נמצאו: **גב'** ג' חלוקות הצדוקות לה. ולצפתן צשלשת ימי וצבה אחד ליום: או שראתה צ' ימים. ראייה ממש מגופה צמון י"א יוס וצשלישי לצשה חלוק הצדוק לה ומלאתה עליו כתם: מהו דסימא כל כי האי גוונא וכו'. להכי נקט צ' ימים וחלוק אחד לאשמועינן דהשתא נמי חששא צעלמא היא ומציאה קרבן ואינו נאכל דשמא לאו מגופה הואי הך כתם שלישי ומליקת חולין צבלה דאי לא לאשמועינן הוה אמינא הרי רגלים לצברי דודאי צבה היא: וצנהו. תשובה ניצחת השיבן: **אוגב וזהמא**. לדנות אתאי מאכולת ומתמעכה שס: ורבי חנינא נו'. לצבה פרכינן דאמר לצרי חנינא שלשה גריסין במקום אחד^א: **תרי ופלגא נו'**. אלמא לא פליג רבי חנינא אללא במקום אחד אללא צשלשה מקומות מודה והא קתני רבי חנינא לעיל לצשה ג' חלוקות נו' אללא צחלוק אחד צג' מקומות לא: **שהן כגריס ועוד**. כלומר שלשה גריסין גסין דאיכא צכל חד וחד כגריס ועוד דהכי הוי שיעור כתם לקמן צפרק הרוואה כתם (דף נד). **אחס זו ואחס זו**. אפילו צשתי גריסין חוששין שמא ראתה אותן צשני זין השמשות או אחת היום ואחת זין השמשות של מחר וראית זין השמשות עולה לפני ימים שמקלחת מן היום ומקלחת מן הלילה ויש כאן שלשה רצופין:

איוב מן הסערה ויאמר^א אליו שוטה שבועולם הרבה נימין בראתי בראשו של אדם ולכלל נימא ונימא בראתי לו גומא בפני עצמה שלא יהיו שתיים יונקות מגומא אחת שאלמלא שתיים יונקות מגומא אחת מכחיש מאור עיניו של אדם גומא בגומא לא נתחלף לי איוב באויב נתחלף לי לא קשיא הא בגופא הא ברישא אמר רב יהודה אמר שמואל אשתי שערות שאמרו אפילו אחת על הכף ואחת על הביצים^א תניא נמי הכי שתי שערות שאמרו אפילו אחת בגבה ואחת בכריסה אחת ע"ג קשרי אלצעומיה של יד ואחת ע"ג קשרי אלצעומיה של רגל דברי ר' שמעון בן יהודה איש כפר עכו שאמר משום רבי שמעון ורבנן אמר רב^א הסדא צעד שיהו ב' שערות במקום אחד ת"ר^א עד מתי הבת ממאנת עד שתביא שתי שערות דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר עד שירבה השחור רבי יוסי אומר עד שתקוף העמרה בן שלקות אומר עד שתכלכל ואמר רבי שמעון מצאני חנינא בן חכינאי בצידן ואמר כשאתה מגיע אל ר"ע אמור לו עד מתי הבת ממאנת אם יאמר לך עד שתביא שתי שערות אמור לו והלא בן שלקות העיד במעמד כולכם ביבנה עד שתכלכל ולא אמרתם לו דבר כשבאתי אל רבי עקיבא אמר לי כלכול זה איני יודע מהו בן שלקות איני מכיר עד מתי הבת ממאנת עד שתביא ב' שערות: **מתני'** ישתי שערות האמורות בפרה ובנגעים והאמורות בכל מקום כדי לכוף ראשן לעיקרן דברי רבי ישמעאל ר"א אומר כדי לקרוץ בציפורן ר' עקיבא אומר כדי שיהו ניטולס צווג: **גב'** אמר רב הסדא אמר מר עוקבא יהלכה כדברי בולן להחמיר: **מתני'** יהרוואה כתם הרי זו מקולקלת וחוששת משום זוב דברי רבי מאיר וחכ"א אין בכתמים משום זוב: **גב'** מאן חכמים ר' חנינא בן אנטיגנוס היא דתניא ר"ח בן אנטיגנוס אומר כתמים אין בהן משום זוב ופעמים שהכתמים מביאין לידי זיבה ויציד לבשה ג' חלוקות הצדוקות

לה ומצאה עליהם כתם או שראתה ב' ימים וחלוק אחד הן הן הכתמים המביאין לידי זיבה השתא שלשה חלוקות דלאו מגופה קחזיא חיישינן ב' ימים וחלוק אחד מיבעיא מהו דתימא כל כי האי גוונא מביאה קרבן ונאכל קא משמע לן אמר רבא בהא זכנהו ר' חנינא בן אנטיגנוס לרבנן מאי שנא פחות מג' גריסין במקום אחד דלא חיישינן דאמר' בתרי יומי חזיתיה שלשה גריסין במקום אחד נמי נימא תרתי ופלגא מגופה חזיתיה ואידך אגב וזהמא דם מאכולת הוא ורבנן כיון דאיכא לפלוגי בגריס ועוד לכל יומא לא תלינן ור"ח בן אנטיגנוס ג' גריסין במקום א' הוא דלא חיישינן הא בג' מקומות חיישינן הא אמרת בג' חלוקות אין בג' מקומות לא לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי בג' חלוקות אין בג' מקומות לא אלא לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דחזאי ג' גריסין במקום אחד דאמרין תרי ופלגא מגופה חזיתיה ואידך אגב וזהמא דם מאכולת הוא ורבנן כיון דאיכא לפלוגי בגריס ועוד לכל יומא לא תלינן ת"ר יהרוואה כתם אם יש בו כדי לחלק ג' גריסין שהן כגריס ועוד חוששת ואם לאו אינה חוששת ר' יהודה בן אגרא אומר משום רבי יוסי אחת זו ואחת זו חוששת אמר

(א) ע"ז צ"ב טו, (ב) צ"ק ע: צ"ב נו: פנהדין ל: (א) [מוספתא פ"י הי"ד ע"ש], (ד) [עירובין פג. וט"ז], (א) [ז"ל אחר ד"ה אפילו], (א) [ז"ל לסוד], (א) [מריע דנגעים פרק בן, (א) כ"א]: לחח מעט מלכף ראשן לעיקרן, (ט) [רש"ל מ"ז וה"ג לפי ס"א שיהו ניטולס צווג וזהו שיעורא וע' במ"ל פ"ב מהל' אצות הל"ו], (א) [שם דף ג], (א) [ז"ל דמען].

הגהות הב"ח

(א) גב' אמר רב אשי עד שיהו צ' שערות: (ב) רש"י ד"ה ורבי חנינא וד"ה תרי הדיא: (א) תום ד"ה שלם גריסין נמי נימא תמרי וכו' כמ"י יומי חזיתיה דכיון דבראתה מעט פחות:

מוסף רש"י

בגבה. זין קשרי אלצעומיה (סנהדרין ל' ובע"ז ב"ס ע). ככריסה. צחות מקום (רשב"ם ב"ב ו'). הדרין עקב בא סימן

